

МИКОЛА ТИМЧАК

(Поезії із збірки «Співаниця»)

Нагрію в пучках олівець,
 притулю до листочка паперу,
 в якому чомусь мені завжди шумлять дерева.
 Між ними щоразу стривожену чую тополю.
 Від срібного шелесту

срібно цвіте голова

І в грудях срібненько-срібненько
 поколює.

Болить мені слово:
 пора одкровення приходить,
 як повінь,

як сповідь,
 як подать вогню,
 Бо неопалимо не вмю рости купиною.
 Пали мене, огню, пали,
 як торішню стерню,
 І вислухай,

що прилучилося нині зі мною.
 — Дай ру-ку! —
 гукнула мені терноока пташина.
 І голос отой був близьким до голосу вдів,
 що кликав з-під кулі
 на рідний поріг чоловіка.
 Бодай без руки, без ноги...
 щоб на покуті сів
 Край хліба, біді, самоти...
 (У скаліченим тілі — душа б не каліка).
 — Дай ру-ку,

дай ру-ку! —
 Кому її, горлице, дати?

Чого я так пізно
 два слова твоїх зрозумів,
 які ти з віків принесла, мов
 єдину молитву?

І світ не дослухався —
 перевдовів.
 Хоч руку й давав, та ховав поміж пальцями
 бритву.

Дай руку!
 Над ріками плачуть, як діти,
 джерела.

Дай руку!
 Делека повис на дротах.
 В розіп'ятих крилах
 безнебіє кров мого брата.

Дай руку!
 А що, коли все-таки
 світ —
 на китах,
 Отих, які вийшли на берег
 прилюдно вмирати?

Р Я Т У Ю С А Д

Дичіє сад.
 В кошлаті кривуляки
 Давно не лазять сусідешні діти.
 Якась біда

повивертала віти,

Покорчила,
 немов питальні знаки.

Беру за ребра висохлу драбину,
 Ножівку татову пускаю межі покруч.
 Маленькі мама

коло мене поруч

Ойойкають:
 «Не рїж так дуже, сину...»

Рятує сад —
 сочаться білі рани,

Вишневі очі — карі краплі глею —
 Пасуть мене.

Запахло над землею
 Корою теплою
 і прїлими снігами.

...Холоне пилка.
 стїльки гїль подерла,

А яблульки
 так легко зводять крила.

Душе моя,

чи ти б рясніш вродила,
 Якби в тобі
 яка галузка
 вмерла?

* * *

Зима в обїрваних снігах, як сирота,
 Пішла селом — зітхнула вслїд городи.
 Сусїд із вилами по свїжїй грядцї ходить...
 Не бийте, вуйцю, чорного крота!

Він вашу сїянку, їй-богу, не поїсть.
 Коли б він знав, що все у вас — на продаж,
 То не спушив би пальцями города.
 Чи ж мало чесних на селї обїять?

Торїк вам згасла жїнка. Лиш сльота
 Цїлїську осїнь плакала над нею.
 Душа до вас прийшла попїд землею —
 Не бийте, вуйцю, чорного крота!

Не бийте, вуйцю! В нього вочевидь
 Жїночі рученьки, бо мають все роботу.
 Ослїплий від чорнозему і поту,
 Він знає завше, де землї
 болить.

ДУМА ПРО КРИНИЦІ

Ой сходилися криничарі,
землю обмацували ногами босими,
Брали солому з торішньої осені
Та й розкидали то там,
то там жмутками,
Накривали трави сполохані
балиями,
ночвами вутлими
І лишали на ніч матіолову.
А раненько,
як мальви заліплювало бджолами,
Перевертали стебла і оте все,
в чому хліби місилися,
діти купалися,
Та й придивлялися.
Де змокрило дужче,
де кропива-цибатиця,
Отам і селу прив'язатися
До землі
стежками заспоршеними...
Обросли колодязі
вербами,
вишнями,
Бузками «щасливими»,
гіркими калинами.
Скільки тут перестояно,
перебалакано,
переціловано і переплакано
понад цямринами.
Кажуть: не плій у студню,
бо у спразі до неї схилишся.
Йшли роки через наше село
на милицях.
Йшли пошарпані і порубані,
Нахилилися понад зрубамі,
Пили джерелицю із відер прострілених.
Жіночки лопотіли до них.
Та питала про сина,
немов просила
милостині,
Та — про мужа, якого руш-
ник обіймає крильми
на стіні,
Розпитають,
бід у розхлюпають
і порозходяться.
Очі в кожній — що глибини колодязя,
На згаслих зорях настояні.
Ой перецівило жіноцтво,
мов кущі бараболяні,

Перецівило...
Тільки декого з фронтів довиглядалося.
Кожній щасливій за десятих
цілувалося.
Вже й любисткові купелі
попід родючі дерева
на трави лились,
Дітлахи зірочками з пілоток бавилися,
А вона прийшла,
ота ніч,
присвітила очима со-
виними —
Кров цюркотіла цямринами.
І кричала глибинь, аж роси здригалися —
Осипалися.
Горе жбурило сіль
в криниці з голубими та карими водами.
Їх
не закидано,
не замулено
і не продано!
В них лиш ягоди згіркли
і хмар темні камені.
Не забути,
що я
від краплини солоної, рідної,
Не забути, кого любити,
кого ненавидіти
слід мені.
...Ой позгасали копанки,
журавлі відлетіли вуличні,
Щось розбилося, як люстечко, —
вже не стулиш, ні.
Вже й сусіди не так сусідяться:
Через парканове решето
плітки цідяться.
Серед покоїв — телезоря —
не відірватися,
не віддивитися...
Кожна хвіртка погавкує —
не зайти води напитися.
Прилітаю чорногузом
до села мого дитинного,
А у мамі біля скронь
повно цвіту калинового.
Ним легесенько крило
вони гоять мені.
Дайте, нене, води —
на «щасті» безовому
настояної.

